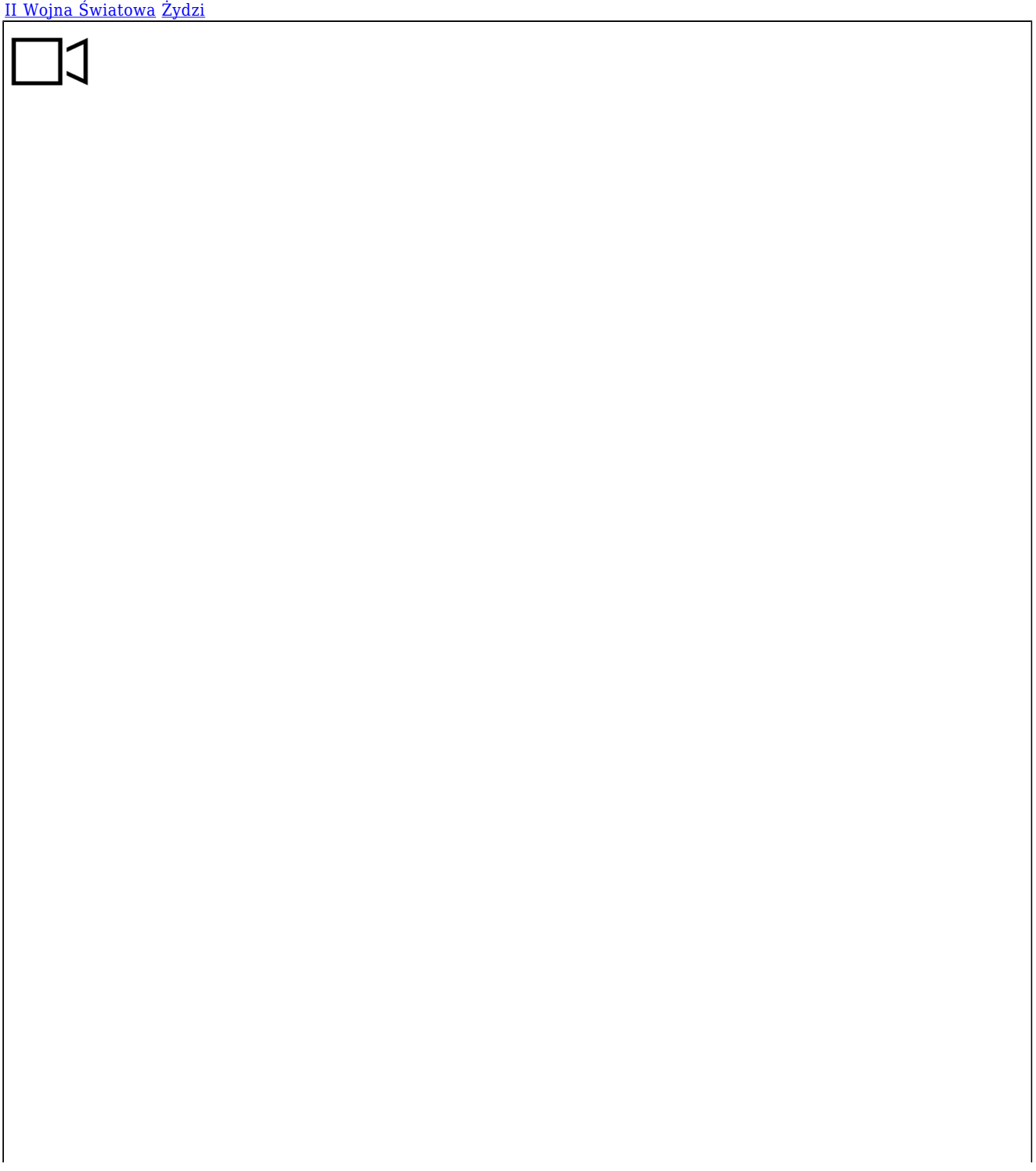
„Walczymy do ostatniego”. Dr Tomasz Domański o nowej publikacji Wydawnictwa IPN

Czy Żydzi stawiali opór Niemocom na terenach okupowanej Polski? Jakie formy on przybierał? Czy nad oporem żydowskim prowadzi się badania naukowe? Te zagadnienia pojawiają się w rozmowie Rafała Dudkiewicza z dr Tomaszem Domańskim z Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach, która odbyła się w ramach cyklu „Książki pełne historii”.

12.11.2026
II Wojna Światowa Żydzi

Następny Powrót

Nagranie towarzyszy wydaniu książki, pt. „Walczymy do ostatniego. Opór żydów na okupowanych ziemiach polskich w latach 1939-1945” pod redakcją Alicji Gontarek i Tomasza Domańskiego. W liczącej ponad 300 stron publikacji, znalazło się osiem tekstów autorów takich, jak: Martyna Grądzka-Rejak, Aleksandra Namysło, Paweł Kornacki, Alicja Gontarek, Damian Sitkiewicz, Tomasz Domański, Alicja Bartnicka, Sebastian Piątkowski i Wojciech Hanus.

Jak podkreślił dr Tomasz Domański, tytuł książki nie jest przypadkowy. Nawiązuje na transparentu, który 20 kwietnia 1943 r. pojawił się podczas powstania w getcie warszawskim. Widniał na nim napis: „Walczymy do ostatniego”.

> *- Wydaje nam się, że ten tytuł bardzo trafnie oddaje atmosferę tamtych walk i oporu żydowskiego w Warszawie w roku 1943, a także w innych miejscach. Naszym celem było oddać szacunek, cześć żydowskiej ludności cywilnej, która wspierała powstańców w getcie warszawskim, albo też sama była ofiarą ludobójstwa w czasie II wojny światowej – mówił.*

Publikacja ukazała się w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN: „Dzieje Żydów w Polsce i stosunki polsko-żydowskie w latach 1917-1990”.

Książka wpisuje się w szeroki nurt badań poświęconych oporowi Żydów na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej.

Badania dotyczące oporu Żydów przeciwko Niemcom w okupowanej Europie, to zagadnienie podejmowane wielokrotnie w polskiej i światowej historiografii, począwszy od zakończenia drugiej wojny światowej. Zawdzięczamy to Betti Ajzensztajn i Michałowi Borwiczowi. Żydowscy badacze, czerpiąc z doświadczenia zarówno własnego, jak i innych Żydów pod okupacją niemiecką, jako pierwsi wprowadzili do obiegu naukowego terminy takie jak opór bierny, czynny, indywidualny i zbiorowy. W kolejnych dekadach różne dyskusje i polemiki doprowadziły do rozwoju badań nad oporem żydowskim, rozumianym dziś jako działanie ograniczające i uniemożliwiające Niemcom prześladowania, a następnie Zagładę.

Cykl „Książki pełne historii” to spotkania z autorami i redaktorami publikacji Wydawnictwa IPN. Rafał Dudkiewicz rozmawia o książkach i historii, w imieniu czytelników zadaje pytania, docieka i dyskutuje. Każde spotkanie to okazja do posłuchania i bliższego kontaktu z twórcami lub redaktorami nowości wydawniczych wydanych nakładem Wydawnictwa IPN.

Poprzedni Strona

Warszawa

Kielce

II wojna światowa

Rozmowa